

PÄÄKIRJOITUS

Hiidenkirnusta merenpohjaan – geologista ymmärrystä yhteiskuntaan

Geologi-lehden vuodentakainen päätoimittaja Aku Heinonen huolehti viime keväänä: ”Kotimaisen geologian ja geologisen tutkimuksen näkyvyys on heikko!” (Heinonen 2014). Tarkastelkaapa käsisänne olevaan Geologiin vastaanotettuja artikkeleita: geomatkailua Barentsin alueella (s.72), geologista tarinankerrontaa Metsähallituksen puistoissa (s. 88), merenpohjan geologisen tiedon yhteiskunnallista hyödyntämistä (s. 68 ja 80). Geologit näyttävät olevan kiinnostuneita sekä kansan että yhteiskunnan geologisen tiedon ja ymmärryksen kartuttamisesta. Mutta kiinnostaako kansaa geologia?

Suomalaiset saavat pohjatietonsa peruskoulussa, missä geologian opetus on sulautettu ympäristö- ja luonnontiedon opetukseen luokilla 1–4 ja maantiedon opetukseen luokilla 5–9. Opetuksessa korostuu alueellinen näkökulma: oman lähiympäristön ja maapallon eri alueiden luonnon- ja ihmisympäristön piirteiden kuvaaminen ja niitä kuvaavien karttojen tulkitseminen. Lukioista valmistuvat ylioppilaat ovat opiskelleet maantiedon sijaan maantiedettä ja tutustuneet siten geologisiin prosesseihin kuten vulkanismiin ja laattatektoniikkaan. Huolestuttavinta kuitenkin lienee, että meillä maantiedon ja maantieteen opettajaksi valmistuvilta ei vaadita lainkaan geologista koulutusta, mikä saattaa näkyä opetuksen painotuksessa tai laadussa. Oppivelvollisuutensa kunniallisesti suorittaneiden kansalaisten geologinen tieto ja ymmärrys voi jäädä

pinnalliseksi verrattuna muihin luonnontieteisiin.

Mikä on tilanne muualla? Iso-Britanniasa otettiin viime syksynä käyttöön ”maailmassa kateutta herättävä opetusjärjestelmä” (Gibb 2014), joka sisältää oman kokonaisuutensa luonnontieteiden (*Science*) opetusta: fysiikkaa, kemiaa ja biologiaa. Geologian opetus on brittiläisessäkin järjestelmässä sulautettu maantieteen (*Geography*) kokonaisuuteen. Samoin on naapurimaassamme Ruotsissa.

Näkyvästi vaikuttavat geologiset ilmiöt ja materiaalit kuten tulivuoritoiminta ja jalokivet kiinnostavat varmasti laajaa yleisöä. Geologia mittakaavoja ja niiden mukaisesti hitaita prosesseja on sen sijaan vaikea hahmottaa, etenkin jos kouluaikana kerätyt pohjatiedot ovat heikot. Loppukesästä on meillä kaikilla mahdollisuus mainostaa alaamme verkostoissamme: Valtakunnallista Suomen luonnon ja Geologian päivää vietetään jälleen 29.8. 2015. Vie tuttavasi vaikka Salpausselästä kertovaan seminaariin Lahteen tai geologiselle retkelle kansallispuistoon.

MAIJA HEIKKILÄ

Gibb, N., 2014. New curriculum will make education system ‘envy of the world’. *Lehdistötiedote* 4.9.2014. Department of Education, Government of United Kingdom. <https://www.gov.uk/government/news/new-curriculum-will-make-education-system-envy-of-the-world> [24.5.2015]

Heinonen, A., 2014. Pääkirjoitus. *SGS ja Geologia.fi*-portaali aloittavat yhteistyön. *Geologi* 66:51.